

Xabier Etxaniz Erle

IDAZLEA

Hezitzailea

Aurreko egunean lagun batek mezu bat bidali zidan posta elektronikoz. Ohiko triste, broma edo bitxikeria izango zela uste nuen baina izenburuak nire arreta erakarri zuen hasieratik: irakasleak eta hezitzaileak zioen.

Termino biak sinonimoak izango zirela uste nuen baina oker nengoen. Ez dut ezer berririk esango komentatzean irakaslearen figurak garrantzia galdu duela gure gizartean. Duela hamarkada gutxi batzuk irakaslea zen zientzia eta ezagutza zabaltzen zuena, berari esker—edo bere lanari esker—prestatzen zen haurra eta gaztea munduari aurre egiteko. Irakurtzen, idazten, munduko beste errealitateen berri ezagutzen zen eskoletan. Eta irakasleak, maisuak, maistrak, bazuen pisua, garrantzia, prestigioa herrian.

Gure artean orain ez da horrelakorik ikusten eta horren adibidea da irakasle-ikasle kexen inguruan dagoen anekdota ezaguna. Duela urte batzuk ikasle batek zerbait gaizki egin zuenean irakaslea kexatu eta gurasoek neurriak hartzen zituzten haurrarekin; orain, gurasoek neurriak irakaslearekin hartzen dituzte.

Gure gizartean ardura eta betebeharrak ugari utzi ditugu irakasleen esku. “Ez, ez, nik ez diot berdurarik emango etxean, eskolan ikas dezala

ALEX LARRETXI

ongi jaten. Nirekin bi egunetan bakarrik dago eta bi jatordurengatik ez naiz hasiko eztabaidatzen” (guraso bati entzuna) edo, “hiru urteko haur bati behin esan nion hori ez egiteko. Haurra harrituta begiratu zidan; uste dut EZ hitza entzuten zuen lehen aldia zela” (irakasle batek kontatua). Etxean egin beharrekoak, telebistak erakutsi behar

duena, gizarte ardurak... guztiak geratzen ari dira eskolaren esku (sexu informazioa, errepideetatik nola ibili, bakearen aldeko jarrera, elkarrekiko errespetua...) eta nik buruan ditut nire aiton-amonak, eskolara joan gabeak, haiek heziak izan ziren, giza-formazio sendoa zuten. Nola lortu ote zuten? Zer egingo zuten haiek gure artean?

Familiak gehiago egin behar du haurrak hezteko orduan, botere publikoak ere bai, bai eta komunikabideek. Eta irakasleen formazioan aritzen garenok ere badugu

gure ardura, izan ere, jasotako posta elektronikokomentatzen zen bezala, Andaluziako institutu batean irakasleak sarritan esan arren ikasleei ez pintatzeko ispilua emaniko musuen bidez garbitzaileak etorri behar izan zuen eta erakutsi ikasleei berari zenbat kostatzen zitzaion ispilua garbitzea... komuneko ura erabiliz. Hura bai hezitzaile ona! Behin erakutsita ikasi zuten ikasleek... lortuko al dugu hori gure irakasleekin! ■

«
Nire aiton-amonak, eskolara joan
gabeak, haiek heziak izan ziren,
giza-formazio sendoa zuten.
»
Nola lortu ote zuten?

TXANDAN

Amatiño

Balio erantsi bila, alegia. Krisialdia dela-eta, enpresa pribatuaren mozkin-murrizketaz hitz egin ohi da erruz, baina ez garai onei zerizkien dirulaguntzei esker jardun izan duten kultura-ekintzen egoera larriaz. Laguntza publikoen murrizketa publikoa da; enpresen esponsorizazio-mozketa, aldiz, pribatua. Makina bat kultura-ekimen mortalak jasaten ari da, isil-isilik.

Baina kultura-mundua oraindik jabetu ez den arren, egoera ekonomikoa lehenera itzuliko balitz ere, orain arteko patrozinio-moldeak nekez jarraitu-

Balio

ko luke lehengo lepotik. Bere arlo zuzenaz baino arduratzen ez zen enpresa itxia eta urruna amaitzeaz dago. Baita nolabaiteko gizarte-erantzukizuna erakusteko inoren ekimenez jantzi behar zuen lantegi-mota ere. Etorkizuneko enpresa berez arduratuko da giza-lorpenez, baloreez, ingurumenaz zein iraunkortasunaz.

Orain arte kultura-mundua esaten zion enpresari: “Zu zikina eta iluna zara, nire ekimenetan partaide izanik nik garbitu eta argituko zaitut”. Baina aurrerantzean enpresak erantzungo dio kultura-munduari: “Ni zu gabe naiz ura, zein da zure balio erantsia ni hobea izan nadin?”. ■